

Αριθμός 434/2009

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΤΜΗΜΑ Δ'

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 13 Μαΐου 2008,

με την εξής σύνθεση: Α. Τσαμπάση, Αντιπρόεδρος, Προεδρεύουσα, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Τμήματος, που είχε κώλυμα, Ε. Σαρπ, Α. Χριστοφορίδου, Σύμβουλοι, Μ. Αθανασοπούλου, Σ. Λαμπροπούλου, Πάρεδροι. Γραμματέας η Α. Ρίπη.

Για να δικάσει την από 19 Νοεμβρίου 2003 αίτηση: του- του, κατοίκου), ο οποίος παρέστη με το δικηγόρο Σπυρ. Κουλοχέρη (Α.Μ. 13867 ΔΣΑ), που τον διόρισε με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο, κατά του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, ο οποίος παρέστη με τον Περικλή Αγγέλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή ο αιτών επιδιώκει να ακυρωθούν: 1) η από 4/147576 από 9/9/2003 απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, με την οποία δεν ενεκρίθη η για ανθρωπιστικούς λόγους παραμονή του στην Ελλάδα και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως και 2) το υπ' αριθμ. 801246/20.9.2003 υπηρεσιακό σημείωμα της Δ/νσης Ασφαλείας Αττικής του Τμήματος Αλλοδαπών Αθηνών.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της Εισηγήτριας, Παρέδρου Μ. Αθανασοπούλου. Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο του αιτούντος, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον αντιπρόσωπο του Υπουργού, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της. Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την υπό κρίση αίτηση έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (1402358, 1159613/2003 ειδικά έντυπα παραβόλου). 2. Επειδή, ζητείται, καθ' ερμηνεία του δικογράφου, η ακύρωση της από 1.9.2003 αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, με την οποία, κατ' αποδοχή του 4/147576/21.8.2003 εισηγητικού σημειώματος της Διευθύνσεως Αλλοδαπών (Τμήμα 3ο – Γραφείο 1ο), απερρίφθη το υποβληθέν από τον αιτούντα, αλλοδαπό, αίτημα ανανεώσεως της αδειας παραμονής του στη χώρα για ανθρωπιστικούς λόγους. 3. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 1 του ν. 1975/1991 (ΦΕΚ Α' 184), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 2452/1996 (ΦΕΚ Α' 283) και διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 72 περ. α' του ν. 2910/2001 (ΦΕΚ Α' 91), «ο αλλοδαπός που βρίσκεται καθ' οιονδήποτε τρόπο στο Ελληνικό έδαφος, αναγνωρίζεται ύστερα από αίτησή του ως πρόσφυγας και του παρέχεται άσυλο, εφόσον στο πρόσωπό του συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 1Α της από 28.7.1951 Διεθνούς Συμβάσεως

της Γενεύης "περί της νομικής καταστάσεως των προσφύγων" (ν.δ. 3989/1959, ΦΕΚ 209 Α'), όπως τροποποιήθηκε με το από 31.1.1967 Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης (α.ν. 389/1968, ΦΕΚ 125 Α')». Τη διαδικασία αναγνώρισεως αλλοδαπού ως πρόσφυγος θεσπίζει το π.δ 61/1999 (ΦΕΚ Α' 63/6.4.1999), εκδοθέν κατ' εφαρμογήν της εξουσιοδοτικής διατάξεως του άρθρου 24 παρ. 1 του ν. 1975/1991, όπως το τελευταίο αυτό άρθρο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2452/1996. Περαιτέρω, στην παράγραφο 4 του άρθρου 25 του ν. 1975/1991, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 2452/1996, ορίζεται ότι : «Σε εξαιρετικές περιπτώσεις δύναται ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης, ιδίως για ανθρωπιστικούς λόγους, να εγκρίνει την προσωρινή διαμονή αλλοδαπού, του οποίου έχει απορριφθεί αίτηση για την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα, μέχρις ότου καταστεί δυνατή η αναχώρησή του από τη χώρα». Συναφώς προβλέπεται στο άρθρο 3 παρ. 8 του π.δ/τος 61/1999 ότι στην απορριπτική του αιτήματος παροχής ασύλου απόφαση του Υπουργού, η οποία εκδίδεται επί προσφυγής του ενδιαφερομένου αλλοδαπού, «αναφέρονται και η υποχρέωση του αιτούντα σε ό,τι αφορά τη διαμονή του στην ελληνική επικράτεια, ή την αναχώρησή του από τη χώρα εντός ορισμένης προθεσμίας ή η δυνατότητα παραμονής του κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου 8 του παρόντος διατάγματος». Εξ άλλου, το άρθρο 8 του ίδιου π.δ/τος ορίζει τα ακόλουθα: «1. Αλλοδαπός, του οποίου έχει απορριφθεί οριστικά η αίτηση για αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας, πλην όμως του έχει εγκριθεί για ανθρωπιστικούς ιδίως λόγους η προσωρινή παραμονή στη χώρα μας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.4 του άρθρου 25 του Ν. 1975/1991 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 2451/1996, εφοδιάζεται από την κατά τόπο αρμόδια Αστυνομική Αρχή, ατελώς, με ειδικό δελτίο παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους ετήσιας διάρκειας. Παρόμοιο δελτίο χορηγείται και στα μέλη της οικογενείας του. Ο κάτοχος του δελτίου αυτού οφείλει να αναχωρήσει χωρίς άλλη ειδοποίηση μέχρι την ημερομηνία λήξης της ισχύος του, εκτός και αν δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν την εκπνοή της προθεσμίας υποβάλει στην καθ' ύλην αρμόδια Αστυνομική Αρχή του τόπου κατοικίας του, αίτηση για ισόχρονη παράταση της ισχύος του, επί της οποίας αποφαινεται ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης. 2. Για την έγκριση παραμονής αλλοδαπού για ανθρωπιστικούς λόγους λαμβάνονται υπόψη ιδίως η αντικειμενική αδυναμία απομάκρυνσης ή επιστροφής του αλλοδαπού στη χώρα καταγωγής ή συνήθους διαμονής του για λόγους ανωτέρας βίας (π.χ. σοβαροί λόγοι υγείας του ιδίου ή μέλους της οικογενείας του, διεθνής αποκλεισμός της χώρας του, εμφύλιες συρράξεις συνοδευόμενες από μαζικές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων), ή η συνδρομή στο πρόσωπο του ενδιαφερομένου της ρήτρας μη επαναπροώθησης (non refoulement) του άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης της Ρώμης του 1950 περί προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου (Ν.Δ. 53/74, Α' 256) ή του αντίστοιχου άρθρου της Σύμβασης της Ν. Υόρκης της 10ης Δεκεμβρίου 1984 κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (Ν. 1782/1988)». 4. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, η άδεια παραμονής που χορηγείται σε αλλοδαπό, του οποίου έχει απορριφθεί οριστικά το αίτημα για αναγνώρισή του ως πρόσφυγα,

μέχρις ότου καταστεί δυνατή η αναχώρησή του στο εξωτερικό, έχει χαρακτήρα προσωρινό. Προβλέπεται, όμως, η παράταση της ισχύος της αδειάς αυτής εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που ανάγονται στην κατάσταση που επικρατεί στη χώρα προελεύσεως του αλλοδαπού ή και στην προσωπική του κατάσταση (όπως είναι οι σοβαροί λόγοι υγείας του ιδίου ή μέλους της οικογενείας του) και δικαιολογούν τη συνέχιση της προσωρινής διαμονής του στην Ελλάδα (βλ. και ΣτΕ 401-3, 465-7, 2147/2007). Συνεπώς, όταν υποβάλλεται αίτημα παρατάσεως αδειάς παραμονής, εκδοθείσης κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων για ανθρωπιστικούς λόγους, η Διοίκηση οφείλει να εξετάσει τους τυχόν προβαλλομένους εξαιρετικούς, κατά τα προεκτεθέντα, λόγους, η δε παράταση της αδειάς είναι καταρχήν υποχρεωτική εάν ο ενδιαφερόμενος αλλοδαπός διατρέχει, σε περίπτωση επαναπροωθήσεως του στη χώρα καταγωγής ή προελεύσεώς του, κίνδυνο να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή ποινή κατά παράβαση του άρθρου 3 της Σύμβασης της Ρώμης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών ή του αντίστοιχου άρθρου 3 της Διεθνούς Συμβάσεως κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης που υπεγράφη στη Νέα Υόρκη στις 10.12.1984 και κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.1782/1988, Α' 116 (ΣτΕ 1241/2007).

5. Επειδή, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο αιτών, Αφγανός πολίτης, υπέβαλε αίτημα χορηγήσεως σ' αυτόν ασύλου, το οποίο απερρίφθη οριστικά με την υπ' αριθ. 4/147576/20.5.2002 απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, του επετράπη όμως η παραμονή στη χώρα για ανθρωπιστικούς λόγους. Σχετική ευχή είχε εκφράσει κατά πλειοψηφία και η Γνωμοδοτική Επιτροπή Ασύλου (αρθ.3 παρ.5 π.δ. 61/1999), επικαλούμενη τη «ρευστή κατάσταση που επικρατεί στο Αφγανιστάν». Κατόπιν αυτού, χορηγήθηκε στον αιτούντα «ειδικό δελτίο διαμονής υπό ανοχή για ανθρωπιστικούς λόγους», ισχύος μέχρι της 20.5.2003. Στις 5.5.2003 ο εν λόγω ζήτησε παράταση της αδειάς αυτής, προβάλλοντας ότι υπήρξε θύμα βασανιστηρίων στη χώρα του ότι κινδυνεύει σε περίπτωση επιστροφής του, καθώς επίσης και ότι έχει ενταχθεί στην ελληνική κοινωνία. Με την από 1.9.2003 απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης το αίτημα απερρίφθη με την εξής αιτιολογία, «ο εν θέματι αποσκοπεί σε μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα μας και δεν μπορεί να υπαχθεί στις προστατευτικές διατάξεις του άρθρου 8 παρ.2 π.δ.61/1999 καθόσον δεν προέβαλε λόγους ανωτέρας βίας για τη μη επιστροφή του στη χώρα του, όπως σοβαρά προβλήματα υγείας ή δεν εξέθεσε στοιχεία της γενικότερης κατάστασης στη χώρα του που να δικαιολογούν έκθεσή του σε κίνδυνο. Ωστόσο αξίζει να σημειωθεί ότι στο Αφγανιστάν μετά την επίτευξη της Συμφωνίας της Βόννης (Νοέμβριος 2001) μπήκαν τα θεμέλια για τη δημιουργία ενός νέου κράτους με την προσπάθεια εξάλειψης των εναπομεινάντων θυλάκων Taliban και Al Qaida, προκειμένου να δημιουργηθεί Εθνικός στρατός και Αστυνομία. Αξίζει να σημειωθεί ότι με την ίδια συμφωνία, επαναπατρίστηκαν 2,5 εκατομμύρια πρόσφυγες (πηγή πληροφοριών ΥΠΕΞ)». Με το 4/147576/9.9.2003 έγγραφο της Δ/νσεως Αλλοδαπών η απόρριψη του αιτήματος γνωστοποιήθηκε στο Γραφείο Πολιτικού Ασύλου και, ακολούθως, στον αιτούντα (υψηρεσιακό σημείωμα από 20.9.2003).

6.

Επειδή, η κοινοποίηση της προσβαλλομένης πράξεως δεν αποτελεί, κατά τις διατάξεις βάσει των οποίων εκδόθηκε, στοιχείο του υποστατού της, ώστε να επηρεάζει το κύρος της, αλλά απλό μέσο γνωστοποίησής της. Συνεπώς, η παράλειψη κοινοποίησεως ή η εσφαλμένη κοινοποίηση δεν συνιστά πλημμέλεια της αποφάσεως αυτής, όπως αβασίμως προβάλλεται, και δεν επιδρά επί του κύρους της, αλλά μόνον επί της ενάρξεως της προθεσμίας για την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατ' αυτής, όμως, εν προκειμένω δεν τίθεται ζήτημα εκπροθέσμου (ΣΤΕ 465-7, 2147/2007).

7. Επειδή, η πρόσκληση του ενδιαφερομένου σε ακρόαση πριν από την έκδοση δυσμενούς γι' αυτόν διοικητικής πράξεως που επιβάλλει το άρθρο 20 παρ.2 του Συντάγματος, μπορεί να παραλείπεται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η διαδικασία εκδόσεως της πράξεως κινείται μετά από σχετική αίτηση του ιδίου του ενδιαφερομένου, με την οποία έχει την ευχέρεια να εκθέσει τις απόψεις του και να προσκομίσει τα απαιτούμενα για την υποστήριξη τους στοιχεία. Συνεπώς, εφ' όσον η προσβαλλομένη πράξη εκδόθηκε ύστερα από σχετική αίτηση του ιδίου αιτούντος, δεν επεβάλλετο η τήρηση του τύπου της προηγούμενης ακροάσεως (ΣΤΕ 467, 2147/2007, 452/2004, 1469/1995, 867/1993 κ.ά).

8. Επειδή, με την από 5.5.2003 αίτησή του, ο αιτών ισχυρίσθηκε ότι υπήρξε θύμα βασανιστηρίων στη χώρα του και ότι κινδυνεύει να διωχθεί εάν επιστρέψει σ' αυτή, αναφέρει δε ότι επισυνάπτονται στην αίτηση φωτογραφίες που αποδεικνύουν τα βασανιστήρια που υπέστη. Ισχυρίσθηκε ακόμη ότι εργάζεται νόμιμα στην Ελλάδα και ότι έχει ενταχθεί στην ελληνική κοινωνία. Οι ισχυρισμοί, όμως, αυτοί του αιτούντος σχετικά με ατομικό κίνδυνο διώξεώς του, προεβλήθησαν όλως αορίστως, χωρίς να γίνεται επίκληση συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών, στα οποία να μπορούν να θεμελιωθούν, οι δε αναφερόμενες ως συνημμένες στην αίτηση για την απόδειξη των πραγματικών περιστατικών φωτογραφίες δεν ανευρίσκονται στο φάκελο της Διοικήσεως ούτε προσκομίσθηκαν από τον αιτούντα. Ούτε, εξ άλλου, η εξεύρεση εργασίας στην Ελλάδα και η ένταξη στην ελληνική κοινωνία αποτελούν αυτοτελώς λόγο χορηγήσεως αδείας προσωρινής παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους. Συνεπώς, η απόρριψη των ισχυρισμών αυτών δεν έχρηζε ειδικότερης αιτιολογήσεως από τη Διοίκηση, αβασίμως δε προβάλλεται ότι η προσβαλλομένη αρνητική πράξη δεν αιτιολογείται νομίμως και επαρκώς από της απόψεως αυτής. Περαιτέρω, όμως, ενόψει του ότι η αρχική άδεια παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους είχε χορηγηθεί λόγω της γενικής κατάστασης που επικρατούσε στο Αφγανιστάν, προδήλως διότι θεωρήθηκε ότι, παρά την απόρριψη του αιτήματος ασύλου του ενδιαφερομένου, η κατάσταση στη χώρα του δεν επέτρεπε την επιστροφή του, μόνη η επίκληση, μετά δύο περίπου έτη, ενός μη προσδιοριζομένου ειδικότερα εγγράφου του Υπουργείου Εξωτερικών, καθώς και οι γενικές και αόριστες εκτιμήσεις σχετικά με την εξομάλυνση των συνθηκών στο Αφγανιστάν κατόπιν της αναφερόμενης στο ως άνω έγγραφο, Συμφωνίας της Βόννης, η οποία, σημειωτέον, υφίστατο κατά το χρόνο χορηγήσεως της αρχικής αδείας παραμονής, δεν συνιστούν επαρκή αιτιολογία για την απόρριψη του αιτήματος ανανεώσεως της αδείας παραμονής του αιτούντος για ανθρωπιστικούς λόγους (βλ.ΣΤΕ 1241/2007). Κατά την άποψη όμως της Συμβούλου Α.Χριστοφορίδου, εφόσον ο αιτών δεν προέβαλε, με την αίτησή του,

ειδικούς ισχυρισμούς σχετικά είτε με την προσωπική του κατάσταση είτε με τις γενικότερες συνθήκες στη χώρα καταγωγής του, η προσβαλλόμενη αιτιολογείται νομίμως δεν έχρηζε ειδικότερης αιτιολογίας, η δε υπό κρίση αίτηση πρέπει να απορριφθεί. 9. Επειδή, για τον αναφερόμενο στην προηγούμενη σκέψη λόγο, βασίμως προβαλλόμενο, πρέπει να γίνει δεκτή η υπό κρίση αίτηση και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη, η δε υπόθεση να αναπεμφθεί στη Διοίκηση για νέα νόμιμη κρίση του αιτήματος ανανεώσεως της αδειας παραμονής του αιτούντος. Διά ταύτα Δέχεται την υπό κρίση αίτηση.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη από 1.9.2003 απόφαση του Γενικού Γραμματέως του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, με την οποία έγινε αποδεκτό το 4/147576/21.8.32003 εισηγητικό σημείωμα της Διεύθυνσης Αλλοδαπών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

Αναπέμπει την υπόθεση στη Διοίκηση κατά τα οριζόμενα στο σκεπτικό. Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου, και. Επιβάλλει στο Δημόσιο τη δικαστική δαπάνη του αιτούντος που ανέρχεται στο ποσό των εννιακοσίων είκοσι (920) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 21 Μαΐου 2008

Η Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος
Α. Τσαμπάση

Α. Ρίπη

Η Γραμματέας

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 10ης Φεβρουαρίου 2009.

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος
Π. Πικραμμένος

Η Γραμματέας του Δ' Τμήματος
Δ. Μουζάκη Π.Β.